

ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ 2011 PLANI DERS İÇERİKLERİ

I.YARIYIL

ARK 113 *Arkeoloji Biliminin Gelişimi I* (Prof.Dr. Turan Takaoğlu)

Bu ders öncelikli olarak arkeoloji biliminin tanımı, amaçları, araştırma yöntemleri, arkeolojinin alt dalları ve diğer bilim dallarıyla olan ilişkisi üzerine genel bir yaklaşım sunmayı amaçlar. Arkeolojik kalıntıların ortaya çıkartılması, belgelenmesi, analizi, tarihlenmesi ve yorumlanması konusundaki değişik bakış açıları değerlendirilecektir.

ARK 119 *Mitoloji I* (Yrd.Doç.Dr.Derya Yalçıklı)

Yazılı kaynaklardan öğrendiğimiz efsaneler dersin konusudur. Bu dönemde, Sümer, Babil, Assur, Hitit, Mısır, Frig, Urartu, Pers mitolojileri genel hatlarıyla anlatılacaktır. Mitolojik konuların antik ve modern dönemlerin sanatına yansımaları da ele alınacaktır.

ARK 121 *Bilimsel Çalışma Yöntemleri* (Doç.Dr. Rüstem Aslan)

Dersin ilk bölümünde, bilim tarihindeki bilim teorilerinin oluşumu ve bunların nasıl paradigmaya dönüştüğü ele alınacak ve bilim tarihinin ideolojilerden arınarak oluşturduğu yeni kuramsal sistem gösterilecektir. İkinci bölümde ise bilimsel çalışma yöntemleri örneklerle anlatılacaktır. Konuların ele alınış sırası; a) Bilimsel çalışmanın işlevi b) Konu seçimi. c) Bilgi ve materyal toplanması. d) Çalışma planı oluşturulması ve not çıkartma e) Yazım aşaması. f) Son değerlendirme.

ARK 123 *Arkeolojik Kazı ve Çizim Teknikleri I* (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)

Kazılarda ortaya çıkarılan taşınabilir nitelikteki buluntuların çizim ile belgelenmesi gereklidir. Derste, çanak çömlek ve küçük buluntu çiziminde uyulması gereken teknik kurallar uygulamalı olarak anlatılmaktadır.

ARK 125 *Prehistorik Teknoloji* (Doç. Onur Özbek)

Tarihöncesi dönemden başlayarak insanın taşı değişik şekilde işleme ve kullanma becerisi konumuzu oluşturur. Günümüzde "know-how" teknolojisi olarak da adlandırılan bir yöntemle, çevre koşulları da gözönüne alınarak, insanın yaşamını kolaylaştırma çabaları değerlendirilecektir. Bu derste, önce temel jeolojik bilgiler eşliğinde kayaç bilgileri verilmekte ve insanın alet yapımında kullandığı kayaçlar anlatılmaktadır. Üretim aşamaları ve bitmiş ürünler incelendikten sonra, aletlerin kronolojik gelişimi de incelenecektir. Mimaride taşın kullanımı ile bilgi de verilecektir.

AİT 161 *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I*

Atatürk İlke ve İnkılapları'nın özellikleri, Kurtuluş Savaşı'nı hazırlayan koşullar, Milli Mücadele'nin örgütlenme dönemi ile eylem dönemi ve Lozan Antlaşması'nın içeriği anlatılacaktır.

Türk İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersini okumanın amacı ve inkılap kavramı
Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışını ve Türk İnkılabını hazırlayan sebeplere toplu bakış
Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanması
Çanakkale Savaşları
Mondros Ateşkes Antlaşması
İşgaller karşısında memleketin durumu ve Mustafa Kemal Paşa'nın Tepkisi

Mustafa Kemal Paşa'nın Samsuna Çıkışı
Milli Mücadele İçin İlk Adım, Kongreler Yolu İle Teşkilatlanma
Kuvayı Milliye ve Misak-ı Milli
Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılması -Ara Sınav-
Türkiye Büyük Millet Meclisinin İstiklal Savaşının Yönetimini Ele Alması
Sakarya Zaferine Kadar Milli Mücadele
Sakarya Savaşı ve Büyük Taarruz
Mudanya'dan Lozan'a

TÜD 163 *Türk Dili I*

Bu derste; dilin millet hayatındaki yeri ve önemi, dilin kültürle olan ilişkisi, nitelikleri; yeryüzündeki dil aileleri, Türkçe'nin yeri; Türkçe'nin tarihsel gelişimi, kullanılan alfabeler ve Türkçe'nin bugünkü durumu ve yayılma alanları; Atatürk'ün dil anlayışı ve çalışmaları; Türkçe'nin ses bilgisi, ses özellikleri, ses uyumları, ses olayları; yapım ve çekim ekleri; sözcük türleri; tamlamalar; sözdizimi konuları işlenmektedir.

BGS 171 *Beden Eğitimi I*

Beden Eğitimi ve Spor'un önemini kavrama, spor branşları hakkında bilgi edinme, sağlıklı yaşam için spor yapma alışkanlıkları kazanma, zararlı alışkanlıklardan korunma

BGS 173 *Resim I*

Resim nedir ? Resmin doğuşu ve gelişimi açıklanır. Sanat kavramı, sanatın doğuşu ve gelişimi hakkında bilgiler verilir. Sanatın gerekliliği, sanatçının özellikleri, sanat eseri kriterleri kavratılır. Güzel Sanatlar'ın tarihsel gelişimi ve çeşitleri üzerinde durulur. Güzel Sanatlar'ın kapsamında yer alan sanat kolları tanıtılır. Ülkemizdeki Cumhuriyet Dönemi öncesinde ve Cumhuriyet Dönemi'nde Güzel Sanatların gelişimi üzerinde durulur. Resim tarihinin çeşitli dönemlerinde değişik malzemeler üzerinde gerçekleştirilen eserlerin görsel açıklamaları yapılır. Resim sanatında plastik öğeler anlatılarak uygulamaları yapılır.

BGS 175 *Müzik I*

Müzik nedir ? Müziğin doğuşu, günümüze kadar tarihsel gelişimi ve genel müzik teorisi hakkında bilgiler verilir. Türk ve Dünya müziklerinden örnekler sunulur. Türkiye'de müzik, müzik çeşitleri (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Klasik Türk Müziği, vb.) tanıtılır. Ses ve çeşitleri (insan sesi, enstrüman sesi, vb.) tanıtılır. Müziğin fonksiyonları, eğitimdeki etkisi, insan üzerindeki etkileri kavratılır. Müziğin kullanıldığı alanlar, Klasik Batı müziği, Türk Halk müziği, Klasik Türk müziği teorileri açıklanır. Güncel- popüler müzik, müzik kültürü verilir. Toplu ses eğitimi çalışmaları yapılır.

TBK 179 *Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı*

Temel klavye becerileri, donanım bilgileri, bilgisayarla ve internet ilgili genel kavramlar; kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets) ve sunum programlarıyla çalışma; eğitim yazılımlarının (software) gözden geçirilmesi; sınıfta bilgisayarla çalışma.

II. YARIYIL

ARK 114 *Arkeoloji Biliminin Gelişimi II* (Prof.Dr. Turan Takaoğlu)

Arkeoloji biliminin dünyada ve yurdumuzda ortaya çıkışını ve gelişimini ele alan bir derstir. Arkeolojinin bir bilim dalı olmazdan önceki aşamalarını, insanın kendi geçmişini sorgulamaya başlamasını, eski eser toplama merakını, keşiflerin etkilerini ve diğer bilim dallarının katkılarını (jeoloji, etnografya, sosyoloji, sosyal antropoloji, dilbilim, hukuk, politika, vb.) ele alarak, eski dönemlere olan ilginin başlangıcından, arkeoloji biliminin bugün ulaştığı noktaya kadarki sürecin görsel olarak tanıtımıdır. Arkeolojik mirasın korunmasına yönelik uluslararası sözleşmeler ve ulusal kanunlar ders kapsamındadır.

ARK 120 *Mitoloji II* (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)

Bu derste Klasik Yunan ve Roma mitolojileri anlatılacaktır. Mitolojik konuların antik ve modern dönemlerin (Rönesans'tan günümüze) sanatına (güzel sanatlar, edebiyat, sinema, tiyatro, opera, müzik), ve günlük eşyalara (çanak çömlek, kandil, mobilya, sikke, vd) yansımaları görsel olarak işlenecektir.

ARK 124 *Arkeolojik Kazı ve Çizim Teknikleri II* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Arkeolojide kullanılan mimari plan ve kesit çizimleri, ölçüm teknikleri ile uygulamalı olarak işlenecektir. Ayrıca rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerini okuma teknikleri anlatılacaktır.

ARK 126 *Antik Teknoloji* (Dr. Tolga Özhan)

Antik Dönem Yunan ve Roma dünyasında beslenme, barınma, aydınlatma, taşıma, saklama, süs, sikke, savaş aletleri, eğitim v.d. alanlarda kullanılan araç- gereç (kil, metal, kemik, cam, fildişi v.b. malzemeler)ve besin maddelerinin üretimi(zeytin, şarap ve un üretimleri gibi) yapım evreleri ile kullanılan teknolojiler, antik kaynaklar, vazo resimleri ve arkeolojik verilerle ele alınmaktadır.

AİT 162 *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II*

Atatürk'ün; siyasi, sosyal, hukuki, eğitim alanında yaptığı devrimlerinin verilmesi

Siyasal Alandaki İnkılaplar (Saltanatın Kaldırılması -Cumhuriyetin İlanı)

Siyasal Alandaki İnkılaplar (Halifeliğin Kaldırılması)

Çok Partili Düzene Geçiş

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Tahrir-i Sükûn Dönemi

Eğitim ve Kültür Alanında Milli Mücadele ve Eğitim ve Kültür İnkılabı

Sosyal Yapıda ve Sağlık Alanında İnkılap

Hukuk Devrimi-Anayasalar

İktisadi İnkılap (Ara Sınav

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası

Atatürk İlkeleri ve Atatürkçü Düşünce Sistemi

Yardımcı İlkeler

TÜD 164 *Türk Dili II*

Bu derste; yazılı anlatım türleri, roman, öykü, şiir vb. yazım kuralları, noktalama işaretleri, sözlü anlatım türleri, konferans, sempozyum, seminer vb. konular işlenmektedir.

BGS 172 *Beden Eğitimi II*

Beden Eğitimi ve Spor'un önemini kavrama, spor branşları hakkında bilgi edinme, sağlıklı yaşam için spor yapma alışkanlıkları kazanma, zararlı alışkanlıklardan korunma.

BGS 174 *Resim II*

Resim nedir, resmin doğuşu ve gelişimi açıklanır. Sanat kavramı, sanatın doğuşu ve gelişimi hakkında bilgiler verilir. Sanatın gerekliliği, sanatçının özellikleri, sanat eseri kriterleri kavratılır. Güzel Sanatların tarihsel gelişimi ve çeşitleri üzerinde durulur. Güzel Sanatların kapsamında yer alan sanat kolları tanıtılır. Ülkemizdeki cumhuriyet dönemi öncesinde güzel sanatların ve cumhuriyet döneminde Güzel Sanatların gelişimi üzerinde durulur. Resim tarihinin çeşitli dönemlerinde değişik malzemeler üzerinde gerçekleştirilen eserlerin görsel açıklamaları yapılır. Resim sanatında plastik öğeler olan bölümler anlatılarak bu bölümlerin uygulamaları yapılır.

BGS 176 *Müzik II*

Müzik nedir, müziğin doğuşu, günümüze kadar tarihsel gelişimi ve genel müzik teorisi hakkında bilgiler verilir. Türk ve Dünya müziklerinden örnekler sunulur. Türkiye'de müzik, müzik çeşitleri (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Klasik Türk Müziği vb.) tanıtılır. Ses ve çeşitleri (insan sesi, enstrüman sesi vb.) tanıtılır. Müziğin fonksiyonları, eğitimdeki etkisi, insan üzerindeki etkileri kavratılır. Müziğin kullanıldığı alanlar, klasik batı müziği, Türk halk müziği, klasik Türk müziği teorileri açıklanır. Güncel- popüler müzik, müzik kültürü verilir. Toplu ses eğitimi çalışmaları yapılır.

COMÜ ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ ASLİ KOPYASIDIR

III. YARIYIL

ARK 213 *Yabancı Dilde Okuma Konuşma (İngilizce-Almanca)*

Yabancı dilde okuma ve konuşma becerisinin gelişmesi için arkeoloji ile ilgili metinler okunup tartışılacaktır.

ARK 215 *Ana hatlarıyla Paleolitik-Neolitik Dönem* (Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

Genel olarak dönemlerin çevre koşulları (iklim değişiklikleri ve değişen çevrede insan).

Paleolitik : Genel hatlarıyla dünyada Paleolitik dönemin kapsamı ve alt ayrımları (Alt, orta, üst). Dönem ile ilgili araştırmaların kısa tarihçesi ve modeller. Teknolojisi ve gelişimi, mimarisi, sanatı. Dünyanın çeşitli yörelerindeki çalışmalardan örnekler.

Epipaleolitik/Mezolitik : Genel hatlarıyla dönemin içeriği, teknolojisi ve gelişimi, mimarisi, sanatı, ekonomisi. Avrupa ve Önasya'dan örnekler

Neolitik : Genel hatlarıyla dönemin içeriği ve alt ayrımları. Dönem ile ilgili araştırmaların kısa tarihçesi ve kuramlar (Child, Braidwood, Cauvin, Bar-Yosef, Rollefson, M. Özdoğan, vb.). İlk üretimciliğe geçilen bölgeler ve ilgili modeller. Teknoloji ve gelişimi, mimarisi ve yerleşme düzeni, sanatı, inançları ve ekonomisi. Önasya, Uzakdoğu, Avrupa ve Amerika kıtasından örnekler.

ARK 217 *Anahatlarıyla Önasya Arkeolojisi I* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Arkeolojinin bir alt dalı olan Önasya Arkeolojisi ve Protohistorya'nın ortaya çıkışı, kapsamı ve gelişimi ele alınacaktır. Bu dal, Önasya'da yazının ortaya çıkmasından, Demir Çağı'nın sonuna kadar olan dönemi kapsar. Bu yarıyıldaki M.Ö. 4-3. bin (Kalkolitik-İlk Tunç Çağı / Sümer-Akad Dönemleri) ele alınacaktır.

ARK 219 *Anahatlarıyla Klasik Arkeoloji I* (Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Klasik Arkeoloji'de kullanılan genel kavramlar, tarihleme metotları ve terminoloji ile birlikte Klasik Çağ kronolojisi ve dönemin önemli olayları anlatılacaktır. Minos-Miken uygarlığından Arkaik Dönem'in sonuna kadarki kültürlerin tarihi, mimarisi, sanatı ve edebiyatı ana hatları ile ele alınacaktır.

ARK 221 *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I* (Doç.Dr. Onur Özbek)

Birinci yarıyıldaki, Anadolu'da tarihöncesi dönemlerden itibaren yazının ortaya çıktığı dönemlere kadar (Paleolitik Dönem-Son Tunç Çağı) insanın yaşam biçimi, yerleşme düzeni ve dağılımı vurgulanmaktadır. Anadolu'da yaşayan tarihöncesi insan topluluklarının yaşama biçimleri, diğer bölgelerdeki bulgular ile karşılaştırmalı olarak verilecektir.

ARK 223 *Arkeolojide Keşifler I* (Prof. Dr. Turan Takaoğlu)

Bu derste ağırlıklı olarak arkeoloji alanında Yakın Doğu, Afrika ve Avrupa'daki önemli keşifler ve bu keşiflerin arkeoloji biliminin gelişimine etkileri incelenecektir. Olduvai, Lascaux, Catalhöyük, Stonehenge, Ur, Mısır Piramitleri gibi önemli keşifler görsel malzeme ile uygulanan araştırma yöntemleri açısından tanıtılacaktır.

ARK 225 *Eski Anadolu Dilleri I* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Arkeoloji ve yazı arasındaki ilişki, yazının Sümer'de icadı, yazının Mezopotamya dışına yayılışı ve Anadolu'ya gelişi, Hititçe, Luwice, Palaca, Hurrice gibi M.Ö. 2. binde Anadolu'da konuşulan dillerin genel özelliklerinin tanıtımı bu dersin ana içeriğini oluşturmaktadır. Son Tunç Çağı'nda Ege dünyasının Linear A ve Linear B dilleri de genel olarak tanıtılacaktır.

ARK 227 *Ege Arkeolojisi I* (Doç.Dr. Rüstem Aslan)

Ege arkeolojisi I ve II derslerinde, Ege Bölgesi'ndeki (Batı Anadolu, Kiklad Adaları, Girit Adası ve Yunanistan) kültürler kronolojik olarak ele alınacaktır. Bölgenin araştırma tarihine değindikten sonra, bölgenin kronolojisini veren önemli yerleşmelerden Güney Yunanistan'daki Franchthi Mağarası'ndaki Paleolitik, Mezolitik ve Neolitik Dönemler işlenecektir. Bunu izleyen derslerde ise, Batı Anadolu, Tesalya, Girit, Kiklad Adaları'ndaki Neolitik Dönem ele alınacak ve "Neolitik paketin" Anadolu'dan Ege Adaları yoluyla Yunanistan'a yayılımıyla ilgili kuramlar tartışılacaktır. İlk Tunç Çağı (Erken Kiklad, Erken Minos, Erken Hellas, Batı Anadolu İTÇ) kültürleri değişik yerleşmelerden örneklerle (Tyrins, Lefkandi, Troia, Liman Tepe, Aphrodisias, Beycesultan, Elmalı, vb.) ayrıntılı anlatılacaktır.

ARK 229 *Müzecilik I* (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)

Dünyada ve Türkiye'de müzeciliğin tarihi, koleksiyonlar ve idari yapılanmalarına göre müze türleri, müzeyi oluşturan unsurlar, müze mimarisi, personel, koleksiyon, bütçe ve müzecilik mevzuatı gibi konular ele alınacaktır.

COMÜ ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ ASLI GİBİDİR

IV. YARIYIL

ARK 214 *Mesleki Yabancı Dil I (İngilizce-Almanca)*

Uzmanlık dalındaki yabancı dilde yayınlanmış farklı buluş ve görüşleri yakından takip edebilmek için arkeoloji biliminin mesleki terminolojisinin bilinmesi elzemdir. Kısa metinler aracılığıyla, terminolojinin öğretilmesi ve pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

ARK 216 *Anahatlarıyla Kalkolitik – İTÇ (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçıklı)*

Bu derste Anadolu'da Kalkolitik ve İlk Tunç Çağ (M.Ö. 4.-3. Bin) ile ilgili araştırmaların kısa tarihçesi verildikten sonra önemli merkezlerin arkeolojisi (teknolojisi ve gelişimi, mimarisi, sanatı, vd.) yeni kazı ve araştırmaların verileriyle irdelenecektir.

ARK 218 *Anahatlarıyla Önasya Arkeolojisi II (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)*

Arkeolojinin bir alt dalı olan Önasya Arkeolojisi ve Protohistorya'nın ortaya çıkışı, kapsamı ve gelişimi ele alınacaktır. Bu dal, Önasya'da yazının ortaya çıkmasından, Demir Çağ'ın sonuna kadar olan dönemi kapsar. Bu yarıyıld, M.Ö. 2. ve 1. bin (Orta Tunç, Son Tunç ve Demir Çağları / Babil-Asur)-incelenecektir

ARK 220 *Anahatlarıyla Klasik Arkeoloji II (Yrd.Doç.Dr. Prof. Dr. Nurettin Arslan)*

Klasik Dönem'den Roma Dönemi'nin sonuna kadarki kültürlerin tarihi, mimarisi, sanatı ve edebiyatı ana hatları ile ele alınacaktır. Bu süreç içerisinde değişim ve gelişmeler arkeolojik buluntularla anlatılacaktır.

ARK 222 *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası II*

Klasik Çağ Anadolu'sunda Ege ve Dor göçleri sonrasında ait belli başlı kültür grupları ve halklar anlatılacak; Grek, Helenistik ve Roma Dönemi'ne ait coğrafi bölgeler (Pontus, Paphlagonia, Bithynia, Mysia, Troas, Aiolis, Ionia, Karia, Lydia, Phrygia, Lykia, Pamphylia, Pisidia, Lykaonia, Kilikia, Galatia, Kappadokia) önemli kentleri ve antik isimleri ile ele alınacaktır.

ARK 226 *Eski Anadolu Dilleri II (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)*

Demir Çağ ve sonrası Anadolu ve Ege dünyasında konuşulan diller tanıtılacaktır. Eski dünyada alfabenin ortaya çıkışı, alfabenin Fenikelilerce Anadolu ve Ege dünyasına tanıtılması, Anadolu halkları tarafından benimsenmesi. Frigce, Yunanca, Karca, Likçe, Lidce, Sidece, gibi alfabetik dillerin yanı sıra Anadolu Demir Çağ'ında Luwi resim yazısı tanıtılacaktır.

ARK 228 *Ege Arkeolojisi II (Doç.Dr. Rüstem Aslan)*

Bu ders Ege Arkeolojisi I'in devamı niteliğindedir ve kronolojik olarak M.Ö. 2. binyıl ele alınacaktır (Orta-Son Minos, Orta-Son Hellas, Orta-Son Tunç Batı Anadolu). Girit'te ortaya çıkan ve bütün bölgeyi etkileyen önemli sosyo-politik değişikliklerin görüldüğü Saraylar ve Saraylar Sonrası Dönemler her yönüyle işlenecektir. Thera Adası'ndaki volkanik patlama sonucunda küller altında kalan Akrotiri yerleşmesi verilerinin, bölgenin ve Doğu Akdeniz Bölgesi'nin karşılaştırmalı kronolojisinin temel unsurları anahatlarıyla anlatılacaktır. Son Tunç Çağ'ı Miken kültürünü ve Hitit İmparatorluğu ile ilişkilerini kapsayan konularla ders sonlandırılacaktır.

ARK 230 *Müzecilik II (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)*

Müzelerin amaçları, eser toplama, belgeleme, envanter sistemleri, sergileme yöntemleri, etiketleme, koruma, müzede sergilenen ve saklanan çeşitli nesnelere nem, ışık ve biyolojik faktörlerin verdiği zararlar ve bunlardan korunma yöntemleri anlatılacaktır.

COMÜ ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ ASLI GİBİDİR

V. YARIYIL

ARK 311 *Seminer I (Prehistorya-Protohistorya ve Önasya, Klasik Arkeoloji)*
Öğrencilerin bilimsel yöntemleri kullanarak bir konuyu inceleyip sunma alışkanlığının kazandırıldığı uygulamalı bir derstir. Ana konu belirli bir konsept çerçevesinde saptanmaktadır.

ARK 313 *Mesleki Yabancı Dil II (İngilizce-Almanca)*
Uzmanlık dalındaki yabancı dilde yayınlanmış farklı buluş ve görüşleri yakından takip edebilmek için arkeoloji biliminin mesleki terminolojisinin bilinmesi elzemdir. Kısa metinler aracılığıyla, terminolojinin öğretilmesi ve pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

ARK 321 *Paleolitik Dönem I (Doç.Dr. Onur Özbek)*
Prehistorya'nın tanımı, diğer bilim dalları ile ilişkisi ve insanın geçmişine ait bulguların disiplinler arası çalışmalar ışığında değerlendirilmesi aktarılmaktadır. Kuvaterner dönemde insan-ve çevre ilişkisi, besin kaynaklarını kullanma stratejileri, ilk aletler, prehistorik terminoloji ve malzeme bilgisi ile birlikte verilmektedir. Derste Paleolitik Dönem kronolojik sunulurken, özellikle primatlardan insana geçiş evresi sonrasında, Alt ve Orta Paleolitik'in sonuna kadarki dönemler işlenecektir.

ARK 323 *Önasya Neolitik Dönem I (Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan)*
Anahatları ile Önasya Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem, araştırma tarihçesi (Kıbrıs, Suriye, Ürdün, İsrail, Irak), çevre faktörleri, bilimsel ve siyasal yaklaşımların araştırmalara etkisi. Modeller. Teknoloji ve gelişimi (taş, kemik, kıl, diğer), mimarisi ve yerleşme düzeni, sanatı, ekonomisi, inançları ve mezar gelenekleri. Önemli kazı yerleri (Khirokhitia, Eriha, Beidha, Basta, Kfar Horeş, Ain Gazal, Mureybit, D'jde, Abu Hureyra, Nemrik, Tell Magzaliyah, Kermez Dere, Zawi Çemi Şanidar, vd) ile ilgili bilgi verilecektir.
Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 325 *Anadolu Neolitik Dönem I (Doç.Dr. Aslı Erim-Özdoğan)*
Anahatları ile Anadolu Neolitiği, araştırma tarihçesi, çevre faktörlerinin ve bilimsel yaklaşımların araştırmalara etkisi. Anadolu'nun Çanak Çömleksiz Neolitik Dönemi ile ilgili modeller. Teknoloji ve gelişimi (taş, kemik, kil, maden), mimarisi ve yerleşme düzeni, sanatı, ekonomisi, inançları ve mezar gelenekleri. Önemli kazı yerleri (Hallan Çemi, Çayönü, Göbekli Tepe, Nevalı Çori, Kortik, Akarçay, Aşıklı, Musular, vb.) ile ilgili bilgi verilecektir.
Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 327 *Kalkolitik Dönem I (Doç.Dr. Rüstem Aslan)*
M.Ö. 5000-3000 yılları arasına tarihlenen Kalkolitik Çağ ismini bakırdan alır. İlk, Orta ve Son olmak üzere üç aşamada incelenir. Bu dönem maden teknolojisinin gelişimine koşut olarak, kültürel açıdan ilk kentlerin ortaya çıktığı ve devletin temellerinin atıldığı dönem olarak kabul edilir. Yoğun tarım ve hayvancılık, sosyal yapıda değişimlere yol açmıştır: meslek grupları ve sosyal sınıfların oluşması, kentler, anıtsal mimari, savunma ve sulama sistemleri, bölgeler arası örgütlü ticaret, lüks tüketim malzemesinin artışı gibi olguları beraberinde getirir. Bu dönemde Mezopotamya, Anadolu, Ege ve Balkanlar'da farklı modeller görülür. Bu yarıyıldaki Mezopotamya, Güneydoğu, Doğu, Kilikya, Orta Anadolu'daki çeşitli merkezlerdeki (Tell Ubeid, Tepe Gawra, Uruk, Değirmentepe, Arslantepe, Tepecik, Norşuntepe, Hassek, Tülintepe, Hacinebi, Mersin-Yumuktepe, Tarsus-Gözlükule, Tell Cüdeyde, Tell Kurdu, Güvercinkayası, Can Hasan, Alishar, Alacahöyük, Çatal Höyük, Niğde-

Tepecik, Köşk Höyük, vd.) bölgesel modeller Kalkolitik Çağ'ın gelişimi gözetilerek ele alınacaktır.

ARK 329 *İran Neolitik-Kalkolitik Dönemleri* (Doç.Dr. Aslı Erim Özdoğan)

Anahatlarıyla İran'ın Neolitik ve Kalkolitik Dönemi. Araştırma tarihçesi ve çeşitli modeller. Teknoloji ve gelişimi (taş, kemik, çanak çömlek, diğer nesnelere), mimarisi ve yerleşme düzeni, sanatı, ekonomisi, inançları ve mezar gelenekleri. Önemli kazı yerleri (Tepe Sabz, Giyan, Tepe Siyalk, Choga Mami, Hacı Firuz, vb) ile ilgili bilgi verilecektir. Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 331 *Güneydoğu Avrupa Prehistorik Dönemleri I* (Doç.Dr. Onur Özbek)

Bu derste, Batı Akdeniz'den Adriyatik ve Ege Denizi'ne kıyısı olan topraklardaki (günümüz siyasi coğrafyasına göre İspanya, Fransa, Malta, İtalya ve eski Yugoslavya) Mezolitik dönemden Tunç Çağları'na kadar geçen sürede etkili olan kültür grupları anlatılmaktadır. Farklı kültür grupları arasındaki ilişkiler çeşitli kazı verilerine dayanarak bölgenin Avrupa ile Asya arasındaki coğrafi konumu da göz önüne alınarak yorumlanmaktadır.

ARK 341 *Sümer-Akad Arkeolojisi* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçınkılıç)

Bu derste, Sümer ve Akad'da (M.Ö. 4.-3. bin) mimari, heykel ve çeşitli buluntular, önemli örnekler üzerinden ayrıntılarıyla incelenecektir.

ARK 343 *Anadolu'da İlk Tunç Çağı Arkeolojisi I* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Genel hatlarıyla Anadolu'da İlk Tunç Çağ'ın ortaya çıkışı, güncel kronoloji problemleri incelenip İlk Tunç Çağı kültürü örnek yerleşim ve buluntuları olarak Batı Anadolu ve Trakya yerleşimlerine (Troia, Liman Tepe, Beycesultan, Demircihöyük, Küllüoba, Kanlıgeçit, vd) ağırlık verilecektir.

ARK 345 *Asur Ticaret Kolonileri Çağı* (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)

M.Ö. 2. binin başında, Asurlu tüccarların, İç Anadolu'da ticari ve kar amaçlı kurdukları koloniler bu döneme adını vermiştir. Anadolu ve Mezopotamya arasındaki ilişkilerin çok yoğun olduğu bu dönemde, Asurlular Anadolu'ya yazıyı getirmişlerdir. Bu bağlamda, bu dönem arkeolojik bulgulara ve yazılı kaynaklara dayanarak araştırılmaktadır.

ARK 347 *Hitit Tarihi ve Kültürü* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Yazılı ve maddi buluntuların ışığında Hititlerin yaşam biçimleri, dini ve kültürel yapıları ile siyasi tarihleri, Eski Hitit Dönemi'nden Geç Hitit Dönemi'ne kadar ayrıntılarıyla incelenecektir.

ARK 349 *Mezopotamya Glyptik Sanatı Çağı* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yılmaz)

Mezopotamya'da mühürlerin kullanıldığı ilk dönem olan Neolitik'ten Demir Çağ'ın sonuna kadar olan dönemlerde mühürcülüğün teknik ve üslup gelişimi ile işlevleri ele alınacaktır. Mühürler üzerindeki farklı konuların mitoloji ile ilişkisi de irdelenecektir. Kalkolitik Dönem'den itibaren gelişen mülkiyet kavramının ve örgütlü ticaretin sosyo-politik oluşumlara etkisi üzerinde de durulacaktır.

ARK 351 *Ölü Gömme Gelenekleri* (Prof.Dr. Turan Takaoğlu)

Bu ders kapsamında eski çağ toplumlarında görülen ölü gömme gelenekleri ve törenlerinin arkeolojik olarak çalışılmasında benimsenecek araştırma yöntemleri farklı kültürlerden örnekler yardımıyla irdelenecektir. Bir toplumun sosyal ve biyolojik unsurlarını içeren

gömütlerin sosyal statüye tanıklık ettiği veya gömütlerin ritüel bir davranış göstergesi olduğu yönündeki kuramsal yaklaşımlar değerlendirilecektir.

ARK 361 *Arkaik Dönem Mimarlığı* (Yrd.Doç.Dr. Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Arkaik Dönem mimarlığının öncesi hakkında bilgi verildikten sonra, Arkaik mimarinin özellikleri üslup ve bölgelere göre incelenecektir. Çeşitli merkezlerdeki kutsal alanlar ile tapınaklar ve sivil mimari örnekleri ayrıntılı anlatılacaktır.

ARK 363 *Arkaik Dönem Heykeltıraşlığı* (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)

Hellen heykeltıraşlığının bilgi kaynakları, Geometrik Dönem heykeltıraşlığı anlatılacak, Kuros ve Kore heykelleri, mimari heykeltıraşlık sanatı Anadolu yarımadası, Hellen adaları ve Hellen anakarası olarak bölgelere ayrılarak, stil ve kendine ait özellikleri irdelenecektir.

ARK 365 *Arkaik Dönem Seramiği* (Prof. Dr. Nurettin Arslan)

M.Ö. 7. yüzyıldan itibaren seramik üretim merkezleri ve bunların üslupları irdelenmektedir. Bu kapsamda, Korint seramiği (Protokorint ve Korint üslupları) ve Attik seramiği (Protoattik, Siyah Figür ve erken Kırmızı Figür) ele alınacaktır. Siyah ve erken Kırmızı Figür tekniğini kullanan ressamlar ve üslup özellikleri, bu sanat dalında işlenen konular ve gelişmeler ile birlikte anlatılacaktır.

ARK 367 *Eski Yunan Dini* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Eski Yunan dünyasının kutsal alanları, kültürleri, inanışları, belli başlı tanrı ve tanrıçaları ele alınacaktır. Toplumda (birey, aile, köy, kent devleti) dinin önemi ve yeri tartışılacaktır.

ARK 369 *Eski Yunan Tarihi Çağı* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Eski Yunan Tarihi kronolojik olarak ana hatlarıyla anlatılacaktır : Minos ve Miken Uygarlıkları, Hellen Ortaçağı kavramı, Erken Demirçağı, Arkaik Dönem'in başlangıcı, Arkaik ve Klasik Dönemler, Hellenlerde devlet biçimleri ve siyasal gelişmeler, Hellenistik Dönem.

ARK 371 *Eski Çağ Edebiyatı Çağı* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Grek Edebiyatı'nda Arkaik Dönem'de şiir ve düzyazı, Klasik Dönem'de Epik ve Lirik Şiir, Drama, Tragedya, Komedyaya gibi farklı türlerin doğuş ve gelişmesi örneklerle ele alınacaktır. Tarih, felsefe ve hitabet yazınlarının başlıca temsilcileri tanıtılacak, Hellenistik, Roma ve Bizans Dönemi'nin önemli şiir ve düzyazı örnekleri verilecektir.

ARK 373 *Grekçe I* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Grek alfabesinin tanıtımı, kelimelerin eril, dişil ve cinsiz özellikleri, isim ve fiillerin çekim kuralları çerçevesinde Grekçe gramer yapısı anlatılacaktır.

ARK 375 *Latince I* (Dr.Tolga Özhan)

VI. YARIYIL

ARK 312 *Seminer II* (Doç.Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

Öğrencilerin bilimsel yöntemleri kullanarak bir konuyu inceleyip sunma alışkanlığının kazandırıldığı uygulamalı bir derstir. Ana konu belirli bir konsept çerçevesinde saptanmaktadır.

ARK 314 *İş Hayatı İçin Yabancı Dil (İngilizce-Almanca)*

Bu ders, uluslar ve disiplinler arası çalışmalara katılıp sunum yapabilme ve tartışma becerisi kazandırmayı hedeflemektedir.

ARK 322 *Paleolitik Dönem II* (Doç.Dr. Onur Özbek)

Orta Paleolitik'ten, Üst Paleolitik'e geçerken kültürel değişimler görülmektedir. Üst Paleolitik Dönem'deki farklı kültür bölgelerinin "alet çantası", yerleşim tipleri, geçim ekonomisi ve sanatı anlatılacaktır. İklimsel koşullara bağlı olarak Üst Paleolitik'ten Epipaleolitik/Mezolitik Dönem'e geçiş aşamasının özellikleri anlatılacaktır.

ARK 324 *Önasya Neolitik Dönem II* (Doç.Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

Anahatları ile Çanak Çömlekli Neolitik Dönem, araştırma tarihçesi ve çeşitli modeller. Teknoloji ve gelişimi (taş, kemik, çanak çömlek, diğer), mimarisi ve yerleşme düzeni, sanatı, ekonomisi, inançları ve mezar gelenekleri. Önemli kazı yerleri (Jarmo, Tell Sarab, Umm Dabaghiyah, Hassuna, Samarra, Arpaçiyah, Yarım Tepe, Sabi Abyad, vd). ile ilgili bilgi verilecektir.

Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 326 *Anadolu Neolitik Dönem II* (Doç.Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

Anahatları ile Anadolu'nun Çanak Çömlekli Neolitik Dönemi, araştırma tarihçesi ve çeşitli modeller. Teknoloji ve gelişimi (taş, kemik, çanak çömlek), mimarisi ve yerleşme düzeni, sanatı, ekonomisi, inançları ve mezar gelenekleri. Önemli kazı yerleri (Salat Camii Yanı, Sumaki, Mezraa Teleliat, Akarçay, Çayönü, Hacılar, Çatalhöyük, Bademağacı, Ulucak, Ege Gübre, Ilıpınar, Aşağı Pınar, Pendik, Fikirtepe, Hakemi Use, Domuztepe, Kerküştü, Amik Ovası, vb) ile ilgili bilgi verilecektir.

Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 328 *Kalkolitik Dönem II* (Doç.Dr. Rüstem Aslan)

Bu ders birinci yarıyıldaki Kalkolitik Dönem I dersinin devamı niteliğindedir. Bu yarıyıldaki Batı Anadolu, Karadeniz ve Balkanlar'daki çeşitli merkezlerdeki (Hacılar, Kuruçay, Beycesultan, Orman Fidanlığı, Kumtepe, Gülpınar, Ilıpınar, Yarımburgaz, Toptepe, Aşağı Pınar, İkiztepe) bölgesel modeller Kalkolitik Çağ'ın gelişimi gözetilerek ele alınacaktır.

ARK 330 *Güneydoğu Avrupa Prehistorik Dönemleri II* (Doç. Dr. Onur Özbek)

Güneydoğu Avrupa'nın özellikle Türkiye komşusu Balkan ve Trakya toprakları içinde Neolitik dönemden itibaren yazının kullanıldığı ilk çağlara kadar olan zaman dilimi aktarılmaktadır. Bu bölgenin Avrupa ile Asya arasındaki coğrafi konumu nedeniyle kültürel ilişkiler son kazılardan ele geçen bilgiler ışığında yorumlanmaktadır.

ARK 332 *Güneydoğu Avrupa Tunç Çağları* (Doç.Dr. Rüstem Aslan)

Tunç Çağı kültürlerinin Karpat Bölgesi'nde ortaya çıkışı (Makó-Kosihy-Čaka, Nagyrév, Somogyvár), Batı-Orta Avrupa'ya olan etkileri ve bu bölgelerdeki Glockenbecher, Schnurkeramik, Aunjetitz, Nitra v.d. kültür gruplarıyla etkileşimi ele alınacaktır. İlk Tunç

Çağı'nın başından, Orta Tunç Çağı'nın sonlarına kadar Doğu Karpatlardan, Volga ve steplere kadar bütün Güneydoğu Avrupa'da oldukça homojen bir kültür görülürken, Orta Tunç Çağı'nın sonlarında Pruth ve Dnestr nehirleri arasındaki bölgede farklı kültür grupları ortaya çıkar. Bu bağlamda, karşılıklı Ege – Anadolu ve Kafkasya etkileri de ele alınacaktır.

ARK 342 *Babil-Asur Arkeolojisi* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçıklı)

Fırat ve Dicle nehirleri arasında görülen Babil ve Assur kültürlerinin sanat gelenekleri ve eşzamanlı kültürlerle M.Ö. 2.-1. bin yıldaki ilişkileri mimari, heykeltıraşlık ve diğer kültür öğeleri açısından ele alınarak tartışılacaktır.

ARK 344 *Anadolu'da İlk Tunç Çağı Arkeolojisi II* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçıklı)

İlk Tunç Çağı kültürü örnek yerleşim ve buluntuları olarak Doğu, Güneydoğu, Orta Anadolu ve Karadeniz yerleşimlerine (Arslantepe, Tepecik vb.) ağırlık verilecektir.

ARK 346 *Hitit Sanatı Çağı* (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)

Orta ve Son Tunç Çağı'nda, özellikle Orta Anadolu'ya özgü Hitit kültürünün sanata yansımaları dersin konusunu oluşturmaktadır.

ARK 348 *Hitit Mimarisi* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Hitit yerleşimleri başlangıcından Geç Hitit Dönemi sonuna kadar, yerleşim planı, özel yapıları ve mimari öğeleri ele alınarak ayrıntılı irdelenecektir.

ARK 350 *Anadolu'da Glyptik* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yılmaz)

Anadolu'da mühürlerin kullanıldığı ilk dönem olan Son Neolitik'ten, Demir Çağı'nın sonuna kadar olan zaman diliminde mühürcülüğün teknik, üslupsal gelişimi ve işlevselliği ele alınacaktır.

ARK 352 *Anadolu Kıbrıs İlişkileri* (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)

Neolitik Dönem'den, Demir Çağı'nın sonuna kadar olan dönemler boyunca Anadolu ile Kıbrıs arasındaki ilişkiler arkeolojik buluntulara ve yazılı kaynaklara dayanarak incelenecektir.

ARK 362 *Klasik Dönem Mimarlığı* (Yrd.Doç.Dr. Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Klasik Dönem mimarinin özellikleri üslup ve bölgelere göre incelenip, çeşitli merkezlerdeki kutsal alanlar ile tapınaklar ve sivil mimari örnekleri üzerinde durulacaktır. Rönesans sanatçılarına da esin kaynağı olan, dönemin önemli yapıları ayrıntılı ele alınacaktır.

ARK 364 *Klasik Dönem Heykeltıraşlığı* (Yrd.Doç.Dr. Veysel Tolun)

Sert Üslup Dönemi'ndeki sosyal hayat ve dış politikadaki değişimlerin heykel sanatına yansımaları ele alınacaktır. M.Ö. 5. ve 4. yy'da yaşayan Myron, Phidias, Polykleitos gibi önemli heykeltıraşlar ve eserleri üzerinde durulacak, Olympia Zeus Tapınağı, Parthenon gibi önemli mimari yapılarındaki heykeltıraşlık eserleri anlatılacaktır. Geç Klasik Dönem'de heykeltıraşlık sanatındaki değişimler, Yunanistan anakarının katı kurallarının yok olmaya başladığı ve Anadolu'ya özgü ince, zarif görümlü heykellerin ortaya çıkışı üzerinde durulacaktır.

ARK 366 *Klasik Dönem Seramiği* (Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Kırmızı Figür tekniğinde çalışan ressamın eserleri yanında, beyaz zeminli seramik grupları ile Arkaik Dönem'den itibaren görülen Siyah Figür tekniği bu derste ele alınmaktadır. Klasik Çağ seramik sanatındaki gelişmeler diğer sanatlar ile karşılaştırılmalı irdelenmektedir.

ARK 368 *Roma Dini* (Yrd.Doç.Dr. Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Roma Dönemi tanrıları ve inanışları dersin ana temasıdır. Bu dönemde kültler, özellikle gizem kültleri; ayrıca, doğu kökenli bazı tanrı ve tanrıçalar, dinsel uygulamalar, Roma İmparatorluğu'nun kıtaları kapsayan geniş etki alanı içinde taraftar bulmuştur. Roma İmparatorluğu sınırları içinde Hıristiyanlığın ortaya çıkışıyla beraber, bazı popüler dinsel uygulamaların "Hıristiyanlık Geleneği" adı altında toplumda sürdürüldüğü bilinen bir gerçektir. Bu uygulamalar, günümüzde de tek tanrılı dinlerde karşımıza çıkmaktadır.

ARK 370 *Roma Tarihi* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Roma Tarihi'nin ana hatları kronolojik sırayla ele alınacaktır: İtalya'nın erken dönemleri, Roma Krallık Dönemi, Roma Cumhuriyet Dönemi, Roma İmparatorluk Dönemi, Roma Egemenliğinde Anadolu.

ARK 372 *Eski Yunan'da Düşünce Tarihi* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Eski Yunan'da düşünce kavramının tanımı yapılacak; mitolojik düşünceden ussal düşünceye ve felsefeye geçiş dönemi anlatılacaktır. Eski Yunan Felsefesi kapsamında Sophistler, Sokrates, Platon, Aristoteles gibi başlıca düşünürlerin felsefeleri tanıtılacak; Akademia, Stoik Felsefe, Epikuros Felsefesi kavramları irdelenecektir.

ARK 374 *Antik Anadolu Kentleri* (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)

Anadolu'da planlı Hellen kentlerinin gelişimi, ünlü şehir plancıları ve mimarların yanı sıra Anadolu'daki önemli Hellen ve Roma kentlerinin mimari yapıları görsel olarak anlatılmaktadır.

ARK 376 *Grekçe II* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Kelimelerin eril, dişil ve cinsiz özellikleri, isim ve fiillerin çekim kuralları çerçevesinde Grekçe gramer yapısı anlatılmasına devam edilecektir.

ARK 378 *Latince II* (Dr.Tolga Özhan)

COMÜ ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ ASLI GİBİDİR

VII. YARIYIL

ARK 441 *Prehistorik Yaşam İlkeleri I* (Doç.Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

Tarihöncesi dönemlerde yaşamış toplumların sosyo – ekonomileri, çevre ile ilişkileri çeşitli etnografik örneklerle tartışılacaktır.

Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 443 *Paleolitik-Mezolitik Sanat* (Doç.Dr. Rüstem Aslan)

Paleolitik ve Mezolitik dönem günümüzden yaklaşık 300,000 ile 10,000 yıl öncesi arasındaki dönemi kapsar. Bu döneme ait mağara ve kaya resimleri, heykelcikler, takılar günümüze kadar gelmiştir. Bu döneme ait en zengin bulgular Güneybatı Avrupa'da Pirene Dağları eteklerindeki mağara ve kaya sığınaklarında bulunmaktadır. En görkemli örnekleri İspanya'daki *Altamira*, Fransa'daki *Les Combarelles* (Dordogne) ve *Font de Gaume*'deki mağaralardadır. Bu ders kapsamında, öncelikle bu dönem sanatının ortaya çıktığı coğrafyanın çevre yaşam koşulları ele alınıp, sanat eserlerinin teknikleri ve çeşitli yorumları üzerinde durulacaktır.

ARK 445 *Avrupa Prehistoryası I* (Doç.Dr. Onur Özbek)

Avrupa kıtası tarihöncesi insan ve kültürleri genel bir yaklaşımla anlatılmaktadır. Bunun için İspanya, İngiltere, Fransa ve İtalya gibi ülkelerdeki son kazı ve araştırmalardan örnekler verilmekte ve Kuzey Avrupa – Güney Avrupa kültürel etkileşimi karşılaştırmalı ele alınacaktır.

ARK 447 *Fiziki Antropoloji (ileride açılacak)*

Arkeolojik kazılarda bulunan insan kalıntılarının arazide belgelenmesi ve laboratuvar çalışmalarıyla ilgili genel bilgiler verilecektir. Anahatlarıyla insan anatomisi de anlatılacaktır.

ARK 449 *Yakındoğu'da Köylerin Doğuşu* (Doç.Dr. Onur Özbek)

Yakındoğu coğrafyası Arabistan platosuna kadar olan bir bölgeyi kapsamaktadır. Bu ders kapsamında, Doğu Akdeniz kıyıları, Güneydoğu Toroslar, Zagroslar, Fırat ve Dicle nehirleri havzaları içinde kalan bölge incelenecektir. Göçebe ve yarı göçebe yaşamdan yerleşik hayata geçişin getirdiği sosyo-kültürel değişimler üzerinde durulacaktır.

ARK 451 *Yakındoğu'da İlk Kentler* (Doç.Dr. Aslı Erim Özdoğan)

Yakındoğu'daki, yaklaşık M.Ö. 4. binlerde başlayan kentleşme süreci, kentlerin yerleşme düzeni, kentlerdeki çeşitli idari, dini ve sivil yapıların özellikleri çeşitli kazı verilerinden yararlanılarak anlatılacaktır.

ARK 461 *Geç Asur Arkeolojisi* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçıklı)

Bu derste Asur kültürünün yayılım alanı ve komşu kültürlerle olan politik ve kültürel ilişkileri sanat ve arkeolojisinin ışığı altında tartışılacaktır.

ARK 463 *Madencilik Gelişimi* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçıklı)

Anadolu ve Eski Önasya'da ele geçen en eski maden nesnelere başlanarak bunların yapım teknikleri, kullanım amaç ve biçimleri ve süslemeleri tartışılmalı olarak ele alınacak ve bunların eşzamanlı komşu kültürlerle olan ilişkileri ile arkeolojik verilerin kapsamı ve sınırları incelenecektir.

ARK 465 *Suriye-Filistin Arkeolojisi* (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)

Doğu Akdeniz Bölgesi'nin doğu kıyısını oluşturan ve tüm dönemler boyunca Anadolu ile ilişkisi süren Suriye-Filistin Bölgesi'nin arkeolojisi, İlk Tunç Çağ'dan Demir Çağ'ın sonuna kadar olan dönemler boyunca ayrıntılı ele alınacaktır.

ARK 467 *Anadolu Kafkasya İlişkileri* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yılmaz)

Bu ders kapsamında özellikle Kalkolitik ve Tunç Çağları boyunca Kafkasya ve Doğu Anadolu arasında yaşanan göçler, kültürel etkileşimler ve ticaret arkeolojik veriler ışığında ilgili kuramlar çerçevesinde irdelenecektir. Kurgan teorisi veya Hint-Avrupa dili sorunu ile ilgili yaklaşımlar değerlendirilecektir.

ARK 469 *İran-Elam Arkeolojisi I* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yalçıklı)

Bu derste İran ve Elam (M. Ö. yaklaşık 7000-330) sanat ve arkeolojisi okutulacaktır. İran-Elam bölgesinde saptanan önemli merkezlere ait sanat, mimari ve diğer arkeolojik buluntular sayesinde bölgedeki kültür bölgelerinin değerlendirilmesinin yanı sıra Mezopotamya ve Anadolu arasındaki ilişkilerin açıklanması amaçlanmaktadır.

ARK 471 *Troas Arkeolojik Yerleşimleri I* (Prof. Dr. Turan Takaoglu)

Bu ders, antik Troas Bölgesi'nde Paleolitik Dönem'den Troia savaşlarının olduğu kabul edilen Tunç Çağı sonuna kadar olan dönemde bilinen yerleşimleri arkeolojik buluntular ışığında tanıtmayı amaçlar. Bu kapsamda Coşkuntepe, Gülpınar, Kumtepe, Beşik-Sivritepe, Beşik Yassitepe ve Troia yerleşimleri üzerinde durulacaktır.

ARK 481 *Hellenistik Dönem Mimarlığı* (Yrd.Doç.Dr. Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Büyük İskender'in ölümünden sonra imparatorluk çok sayıda krallığa bölünmüştür. Bu krallıkların başkentlerindeki mimari yöresel mimarinin etkileri altında farklı gelişmiştir. Bergama ve Rodos'taki şehirlerde Eski Yunan geleneksel mimarisi gelişerek devam etmiş, Antakya'da Suriye ve Mezopotamya etkileri ağır basmış, İskenderiye'de ise Mısır kökenli gelişimler izlenmiştir. Bu derste söz konusu gelişimler tapınak, kutsal alan, kent içi dini yapılar, konut yapıları, yönetim ve yönetici binaları ele alınarak kapsamlı incelenecektir.

ARK 483 *Hellenistik Dönem Heykeltıraşlığı* (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)

Ders kapsamında Bergama, Rodos, Antakya, İskenderiye ve anakaradaki gelişimler, birbirlerine etkileri incelenecek ve ağırlıklı olarak Anadolu yarımadasındaki heykel sanatı üzerinde durulacaktır. Bergama Zeus Sunağı heykeltıraşlık eserleri, Nemrut Dağı heykeltıraşlık eserleri ve grup heykeller ayrıntılı irdelenecektir.

ARK 485 *Hellenistik Dönem Seramiği* (Prof. Dr. Nurettin Arslan)

M.Ö. 4. yüzyılın sonlarından itibaren seramik üretiminde ortaya çıkan yeni teknikler ile seramik grupları ele alınmaktadır. Kalıp yapımı kaseler, Batı Yamacı, Gnathia, Hedra gibi boyalı kaplar yanında, basit günlük kullanım kapları ile kandiller incelenmektedir.

ARK 487 *Antik Çağda Resim ve Mozaik* (Prof. Dr. Nurettin Arslan)

M.Ö. 6.yüzyıldan itibaren mezar odalarındaki duvar resimleri üslup, konu ve teknik bakımdan irdelenerek Roma Çağı'na kadarki gelişimi ele alınmaktadır. Mozaik'in yapım teknikleri, stilistik gelişimi özellikle Anadolu'daki örnekler ışığında incelenmektedir.

ARK 489 *Epigrafi* (Dr. Tolga Özhan)

Yunan alfabesinin ortaya çıkışı ve farklı üslup özellikleri anlatılacak: yazıt türleri, yazıtların tarihlenmesi, restorasyonu ve kopya edilmesi. Eski Yunanlılarda sayı sistemi hakkında bilgiler verilecek ve örnek yazıtlar üzerinde inceleme yapılacaktır.

ARK 491 *Antik Çağda Tiyatrolar* (Yrd.Doç.Dr.Veyssel Tolun)

Antik Yunan tiyatrosu ve dramının toplumsal kökenleri, tanrı Dionysos kültü ve tiyatro oyunları ile ilişkisinin yanı sıra Yunan tragedyası anlatılacaktır. Mimari açıdan tiyatro yapılarının gelişimi ile birlikte, antik Yunan ve Roma tiyatroları ve aralarındaki farklar belli başlı örneklerle anlatılacaktır. Tiyatronun yerleşim düzenindeki konumuna da değinilecektir.

ARK 493 *Numismatik I* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Numismatik bilim dalı tanımlanacak, arkeoloji bilimine katkıları, sikke öncesi alışveriş yöntemleri ve sikkenin icadı anlatılacaktır. Coğrafi bölgeler ve kentlerin Grek ve Hellenistik Dönem sikkeleri incelenecektir.

ARK 495 *Grekçe III* (Yrd.Doç.Dr. Sencan Altınoluk)

Kelimelerin eril, dişil ve cinssiz özellikleri, isim ve fiillerin çekim kuralları çerçevesinde Grekçe gramer yapısı anlatılmasına devam edilecektir.

ARK 497 *Latince III* (Dr.Tolga Özhan)

COMÜ ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ ASLI GİBİDİR

VIII. YARIYIL

ARK 442 *Prehistorik Yaşam İlkeleri II* (Doç.Dr.Aslı Erim Özdoğan)

Tarihöncesi dönemlerde yaşamış toplumların sosyo – ekonomileri, çevre ile ilişkileri çeşitli etnografik örneklerle tartışılacaktır.

Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 444 *Neolitik-Kalkolitik Sanat* (Doç.Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

Sanat nedir ? Prehistorik dönemlere 20-21 yy bakışı. Sanat – inanç ilişkisi. Sanat – teknoloji ilişkisi. Sanat – toplumsal sınıf ilişkisi. Sanat ve günlük yaşam. Mimari ve sanat. Taşınabilir nesnelere sanat/mobil sanat (kemik nesnelere, taş nesnelere ve aletler, heykelcikler, çanak çömlek, takılar ve ilk mühürler) Çeşitli kazı yerlerinden örnekler (Göbekli Tepe, Çayönü, Nevalı Çori, Hallan Çemi, Kortik, Nemrik, Çatalhöyük, Hacılar, Köşk Höyük, Tepecik Çiftlik, Can Hasan, Yarımburgaz, Aşağı Pınar, Toptepe, Halaf yerleşmeleri). Etnografik örnekler ile Neolitik ve Kalkolitik Çağ sanatının karşılaştırması. Neolitik Çağ'dan Kalkolitik Çağ'a sanat anlayışındaki değişim .

Ders yeni kazı bulguları ve yayınlara göre güncellenecektir.

ARK 446 *Avrupa Prehistoryası II* (Yrd.Doç. Dr. Rüstem Aslan)

Bu dersin amacı, Tuna Bölgesi'ndeki İlk Tunç Çağ'dan Son Tunç Çağ'a kadar (M.Ö. 2200-800) dönemdeki farklı kültür gruplarını genel olarak tanıtmak ve bu kültür grupları arasındaki ilişkileri Orta Avrupa'daki etkileriyle incelemektedir. Özellikle kültürel „ticaret ilişkilerinde“ mezar, toplu hazine ve yerleşim buluntularının tarihlenmeleri karşılaştırmalı ele alınacaktır. Bölgedeki Son Tunç Çağı'na geçiş sonrasında Avrupa'da oluşan „kompleks toplum“ fenomeni örnekleriyle değerlendirilecektir.

ARK 448 *Prehistorik Mimari-Yerleşimler* (Doç. Dr. Aslı Erim-Özdoğan)

İlk barınaklardan ilk köylere oluşumuna kadarki süreç çeşitli kazı verilerinden yararlanılarak anlatılacaktır.

ARK 450 *Sosyal Antropoloji* (Etkin Değil)

ARK 462 *Frig Arkeolojisi* (Prof. Dr. Turan Takaoğlu)

Demir Çağı'nda Friglerin Anadolu'ya gelip devlet oluşturması ve yıkılışı konularının yanı sıra Frig yerleşimlerinin özellikleri, mimarisi, sanatı, madenciligi, seramik geleneği, dini, dili, mitolojisi ve ölü gömme gelenekleri konularında genel bilgiler verilecektir.

ARK 464 *Urartu Arkeolojisi Sanatı* (Yrd.Doç.Dr. Derya Yılmaz)

Doğu Anadolu'da Urartu Devleti'nin doğuşu, siyasi tarihi ve kültürel özellikleri yazılı belgeler ve maddi kalıntılar doğrultusunda incelenecektir.

ARK 466 *Fildişi Sanatı* (Yrd.Doç.Dr. Ekin Kozal)

Tunç ve Demir Çağları'nda, Anadolu, Akdeniz Bölgesi ve Mezopotamya'da fildişinden üretilen değişik nitelikteki nesnelere teknik, üslup gelişimi ve işlevselliği ele alınacaktır. Fildişinin, hammadde ve ürün olarak ticari ilişkilerde oynadığı rol da anlatılacaktır.

ARK 468 *Sualtı Arkeolojisi* (Yrd.Doç.Dr. Göksel Sazcı)

Sualtı arkeolojisinin tanımı, ortaya çıkışı, gelişimi ve Türkiye ve Akdeniz kıyılarında gerçekleştirilen çeşitli sualtı kazıları incelenecektir. Ticaret ve kültürel ilişkilerde su yollarının önemi irdelenecektir.

ARK 470 *İran-Elam Arkeolojisi II* (Yrd. Doç. Dr. Derya Yalçıklı)

Bu derste İran ve Elam (M. Ö. yaklaşık 330-M.S. 3. yy.) sanat ve arkeolojisi okutulacaktır. İran-Elam bölgesinde saptanan önemli merkezlere ait sanat, mimari ve diğer arkeolojik buluntular sayesinde bölgedeki kültür bölgelerinin değerlendirilmesinin yanı sıra Mezopotamya ve Anadolu arasındaki ilişkilerin açıklanması amaçlanmaktadır.

ARK 472 *Suriye-Filistin Arkeolojisi (Geç Hitit)* (Yrd. Doç. Dr. Derya Yalçıklı)

Suriye ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Geç Hitit Dönemi yerleşimlerinin tarihi, mimarisi, sanatları ayrıntılarıyla işlenecektir.

ARK 482 *Roma Mimarlığı* (Yrd.Doç. Dr. Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Roma Dönemi duvar örgü sistemleri ve yapım tekniklerinin ayrıntılı anlatılacaktır. Etrüsk ve Roma Dönemi yerleşimlerinde dini, sivil, yönetim ve askeri mimarinin yapı türleri bölgesel özellikleri açısından incelenecektir. Roma imparatorlarının, eski Hellenistik şehirlerine özenerek, Hellenistik etkili Romalı özünü koruyan planlı şehirler kurmaya başlamaları anlatılacaktır. Kent düzeni içinde tapınaklar, idari binalar, ticaret merkezleri ve konutların konumu üzerinde durulacaktır.

ARK 484 *Roma Heykeltıraşlığı* (Yrd.Doç.Dr.Veysel Tolun)

Erken Dönem Roma heykeltıraşlığı, Cumhuriyet ve İmparatorluk dönemlerinde Roma heykeltıraşlığı, Roma tarihsel kabartmaları ve Roma portreleri kronolojik olarak anlatılmaktadır.

ARK 486 *Roma Seramiği* (Prof. Dr. Nurettin Arslan)

Roma İmparatorluk Dönemi'nde seramik üretim teknikleri ve seramik türleri kronolojik bir sırayla anlatılacaktır. Bu kapsamda Terra Sigillata, Kırmızı sırlı seramikler, kalıp yapımı kabartmalı vazolar, ticari amphoralar ve kandillerin gelişimi örneklerle incelenmektedir.

ARK 488 *Troas Arkeolojik Yerleşimleri II* (Yrd.Doç.Dr. Veysel Tolun)

Troas Bölgesi'nin antik coğrafyası anlatılarak bölgedeki Hellen ve Roma kentleri tanıtılacaktır.

ARK 490 *Nüsmatik II* (Yrd. Doç. Dr. Sencan Altınoluk)

Roma Devlet sikkeleri, Roma İmparatorluk Dönemi kent sikkeleri ve Geç Roma sikkeleri anlatılacak; sikke envanterlerinin hazırlanması ve kataloglamaya ilişkin teknik bilgiler verilecektir.

ARK 492 *Grekçe IV* (Yrd. Doç. Dr. Sencan Altınoluk)

Grekçe gramer yapısı, basitleştirilmiş metin çevirisi ile pekiştirilecektir.

ARK 494 *Latince IV* (Dr.Tolga Özhan)